

Finansdepartementet

Oslo, 19.04.2016
Deres ref: 13/3769
Vår ref: EK

Høring – Delutredning 1 fra Hvitvaskingslovutvalget

Det vises til Finansdepartementets høring 15. februar 2016 av Hvitvaskingslovutvalgets forslag i NOU 2015: 12. Revisorforeningen har kommentarer til forslagene om beløpsgrense for kontantvederlag (kapittel 2) og om klageordning (kapittel 7).

Beløpsgrense for kontantvederlag

Vi har merket oss vurderingene fra de tre ulike mindretallene i utvalget som går inn for henholdsvis:

- Verken å forby forhandlere å motta kontantvederlag over en viss beløpsgrense eller å tillate forhandlere å nekte kontantbetaling over en viss beløpsgrense, men heller pålegge forhandlere rapporteringsplikt etter hvitvaskingsloven uavhengig av oppgjørsform.
- Ikke å forby forhandlere å motta kontantvederlag over en viss beløpsgrense, men tillate forhandlere å nekte kontantbetaling over 40 000 kroner.
- Forby forhandlere å motta kontantvederlag over 40 000 kroner, samt pålegge grupper av forhandlere rapporteringsplikt etter hvitvaskingsloven uavhengig av oppgjørsform.

Skatteunndragelse og svart økonomi er et stort samfunnsproblem. Til tross for flere forslag til tiltak, er det ikke grunn til å tro at skatteunndragelsene er blitt redusert. Vi tror derfor det er nødvendig med radikale tiltak for å redusere unndragelsene.

Revisorforeningen mener at et forbud mot å motta kontant vederlag vil være et godt egnet og kostnadseffektivt tiltak for å hindre hvitvasking og skatteunndragelser. I utredningen er det diskutert om det er en menneskerett å kunne betale kontant for store beløp. Det må etter vårt skjønn være nokså åpenbart at det ikke er tilfelle, og vi oppfatter at utvalget har kommet til det samme.

Revisorforeningen slutter seg i stor grad til forslaget og vurderingene til utvalgsmedlemmene Kristin Holberg (Finanstilsynet), Else-Cathrine Lund (Finans Norge) og

Amund Utne (Finansdepartementet), som går inn for et forbud for forhandlere mot å motta kontantvederlag. Vi mener imidlertid at grensen må settes lavere enn 40 000 kroner.

Flere land har allerede innført forbud mot kontantomsetning for beløp over visse grenser. Skatteunndragelsesutvalgets flertall påpekte i NOU 2009: 04 at en lignende regel ville ha stor betydning for bekjempelse av skatteunndragelser. Revisorforeningen støttet i sitt høringssvar 15. juni 2009 dette forslaget. Begrensninger i kontantbruken vil etter vår mening være et viktig tiltak for å begrense skatteunndragelser.

Revisorforeningen mener at betaling for gjenstander med mer enn 40 000 kroner i kontanter er et høyt beløp. Etter vårt syn går grensen betraktelig lavere for hvilke kjøp fra forhandlere som det i dag er et legitimt og praktisk behov for å gjøre opp med kontanter. Revisorforeningen mener at beløpsgrensen kan settes så lavt som 10 000 kroner og at den i hvert fall ikke bør settes høyere enn 20 000 kroner.

Vi mener videre at et forbud mot å motta kontant betaling over et visst beløp, bør gjelde generelt og ikke bare for forhandlere av gjenstander.

Norsk RegnskapsStiftelse la i 2014 frem en rapport om forenklinger i bokføringsreglene. I rapporten ble det pekt på at for de bokføringspliktige vil en stor administrativ kostnad bli borte dersom kontanter fjernes fra markedet, og kun elektroniske betalingsløsninger kan benyttes. I bokføringsprosessen vil det kunne forenkle kasseoppgjøret og balansedokumenteringen. Andre positive effekter kan være reduserte sikkerhetsutfordringer og selve håndteringen av kontantene. Det er således også en viktig forenklingsside for næringslivet å begrense kontantbruken.

Revisorforeningen mener at en rimelig avveining tilsier at det ikke innføres ubegrenset rapporteringsplikt etter hvitvaskingsloven for forhandlere av gjenstander. Forhandlerne bør etter vårt syn ha mulighet til å innrette seg slik at de ikke omfattes av hvitvaskingsloven ved ikke å motta kontantbetalinger over et visst beløp. Denne beløpsgrensen kan gjerne settes lavere enn beløpsgrensen for et forbud mot å motta kontant vederlag. Forhandlerne må i tilfelle sikres adgang til å nekte å motta kontanter under denne beløpsgrensen uten hinder av finansavtaleloven § 38 tredje ledd og sentralbankloven § 14. Vi viser her også til at departementet har foreslått å oppheve adgangen til å betale skatte- og avgiftskrav med kontanter, jf. skattebetalingsloven § 9-1 første ledd første punktum.

Klageordning for vedtak om sanksjoner mv. etter hvitvaskingsloven

Utvalget viser til EØS-regler etter fjerde hvitvaskingsdirektiv som krever at det innføres adgang til blant annet omfattende bøtesanksjoner ved brudd på hvitvaskingsloven og behovet for en forsvarlig klageordning. Selve sanksjonene skal vurderes i delutredning 2.

Utvalget mener at alle klager på vedtak etter hvitvaskingsloven bør behandles av samme organ. Revisorforening slutter seg til dette.

Utvalget har vurdert om klager bør behandles av Finansdepartementet eller av en egen klagenemnd, og havnet ned på at det bør være Finansdepartementet. Etter utvalgets syn er det lite sannsynlig at nemnden vil oppnå et tilstrekkelig antall saker til at det kan forsvares å bygge opp en nemndsordning. Revisorforeningen er ikke enig i dette. For det første tror vi at utvalget undervurderer antallet klagesaker som kan forventes. For det andre mener vi at det er fullt mulig å sette sammen en kompetent klagenemnd og at klagebehandlingen i en slik nemnd vil være bedre egnet til å sikre rask klagebehandling og tillit til avgjørelsene. Finansdepartementet har etablert klagenemnder på andre områder, blant annet for revisorsaker, som fungerer godt.

Revisorforeningen mener ut fra dette at klager på vedtak etter hvitvaskingsloven bør avgjøres av en egen klagenemnd.

Vennlig hilsen
Den norske Revisorforening

Per Hanstad
Adm. direktør

Harald Brandsås
Fagdirektør